

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie Financiën

Aan de minister van Financiën
en de staatssecretaris van Financiën

Plaats en datum: Den Haag, 7 november 2019
Betreft: Vragen van de rapporteurs aan de minister en staatssecretaris inzake begroting 2020 Financiën IX
Ons kenmerk: 2019Z20938/2019D44562
Uw kenmerk:
Uw brief van:

Geachte heren Hoekstra en Snel,

De commissie Financiën heeft op 6 november 2019 besloten, mede op initiatief van de rapporteurs begroting en verantwoording (de leden Sneller (D66), Snels (GroenLinks) en Alkaya (SP)) enkele vragen aan u te stellen over de begroting 2020 van het ministerie van Financiën en de Nationale Schuld (IX). De vragen zijn geclusterd rondom drie thema's: relevante indicatoren in begroting en jaarverslag, verplichtingen en risicoregelingen.

Relevante indicatoren in begroting en jaarverslag

In eerdere overleggen met u over de begroting en het jaarverslag is gesproken over de wenselijkheid meetbare en afrekenbare doelstellingen voor beleid te formuleren en hiertoe meer indicatoren, kengetallen en streefwaarden in de begroting op te nemen. Uit de groeiparagraaf van de begroting 2019 bleek dat u onderzoekt in welke artikelen het mogelijk en zinvol is om nieuwe, meer of minder prestatie-indicatoren op te nemen en of de huidige prestatie-indicatoren (nog) een goed en volledig beeld geven van het desbetreffende beleid en de prestaties. De eerste resultaten daarvan zouden in de begroting 2020 zichtbaar zijn.

In de nu voorliggende begroting 2020 constateert de commissie dat u voor dit jaar één extra indicator voor beleidsartikel 9 Douane heeft opgenomen. Het gaat dan om de volgende additionele indicator: uitvoering afspraken niet-fiscale taken. Daarnaast wordt voor het jaarverslag 2019 (mei 2020) aangekondigd dat in artikel 2 Financiële markten en in artikel 5 Exportkredietverzekeringen nieuwe kengetallen met realisatiecijfers worden opgenomen. Voor artikel 12 Kasbeheer wordt het vanaf de begroting 2021 mogelijk om een goede indicator te op te nemen. Voor artikel 1 Belastingen wordt verwezen naar acties die nu in gang zijn gezet in het kader van Beheerst vernieuwen: de strategische doelstellingen moeten worden vertaald naar meetbare prestaties en zinvolle indicatoren. Het resultaat hiervan zal uiteindelijk in de begroting 2021 zichtbaar worden.

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.fin@tweedekamer.nl

Terugkijkend constateert de commissie dat u sinds 27 juni 2018 (wgo jaarverslag Financiën IX 2017) – het eerste moment waarop de Kamer bij monde van de toenmalige rapporteurs dit onderwerp aan de orde stelde – in totaal 15 maanden de tijd heeft gehad om op dit punt verbeteringen aan te brengen. Dit is een behoorlijk lange periode. Dit rechtvaardigt de vraag waarom het niet gelukt is om bij meerdere artikelen indicatoren op te nemen en er nu louter op artikel 9 Douane een extra indicator is toegevoegd. Tegen welke belemmeringen loopt u aan bij het formuleren van indicatoren in de begroting en verantwoording? Op welke wijze kunt u het proces om relevante indicatoren op te nemen versnellen, om zodoende de meetbaarheid en afrekenbaarheid van beleidsdoelstellingen te bewerkstelligen?

Verplichtingen

In het wetgevingsoverleg over het Jaarverslag Financiën IX 2018 kwam naar voren dat u het inzicht in de verplichtingen heeft verbeterd door ook de betalingsverplichtingen inzichtelijk te maken evenals de vervallen en nieuw aangegane verplichtingen in de saldibalans. U gaf aan zoekende te zijn naar verdere verbeteringen in de weergave van verplichtingen op uw eigen begroting én rijksbreed. Er worden goede stappen gezet en er wordt werk gemaakt van de onderzoeken en de pilots, die mede worden aangezwengeld door de rapporteurs Sneller en Snels (verslaggevingsstelsel rijksoverheid en Inzicht in Kwaliteit). U verwijst daarnaast naar het, inmiddels op 12 september 2019 ontvangen, Rekenkamerrapport over «verantwoord begroten», waarin op dit punt ook zaken zouden worden uitgewerkt.¹ Daarnaast bevat de Miljoenennota 2020 (bijlage 14) enkele trajecten die moeten leiden tot een verbeterde informatievoorziening in de begroting 2021, de begrotingsuitvoering 2020 en het jaarverslag 2019.

De commissie constateert dat er op sommige punten overlap is met hetgeen de Algemene Rekenkamer adviseert en de trajecten die u al heeft opgestart of voornemens bent op te starten (digitale beleidsverantwoording als onderdeel van begrotingscyclus en verbeteringen in de inzichtelijkheid van budgetflexibiliteit). De commissie zal het rapport van de Algemene Rekenkamer agenderen voor het algemeen overleg Begroten en Verantwoorden op 12 december 2019. Vooruitlopend daarop wenst de Kamer een reactie van u te ontvangen over de wijze waarop u aankijkt tegen de vele opgestarte en gesuggereerde verbetervoorstellen ten aanzien van de informatievoorziening in het begrotings- en verantwoordingsproces. Welke rode draden ziet u hierin en op welke wijze denkt u de afstemming tussen de verschillende trajecten te kunnen waarborgen? Wat ziet u als einddoel hierbij? Kunt u voortaan standaard in de Miljoenennota en het Financieel Jaarverslag Rijk rapporteren over de vorderingen, samenhang en samenloop van deze verschillende verbeterinitiatieven?

Risicoregelingen

In het wetgevingsoverleg over het jaarverslag Financiën IX 2018 ([35200 IX, nr. 9](#)) hebben de rapporteurs, voortbordurend op eerdere bevindingen, aandacht gevraagd voor de informatie over risicoregelingen. Dit gezien het relatief grote belang dat daarmee gemoeid is. Ultimo 2018 stond voor een bedrag van zo'n 23% bbp uit aan risicoregelingen (inclusief de drie waarborgfondsen gaat het om 60% van het bbp). Zoals aan de rapporteurs destijds is toegezegd heeft u in het Financieel Jaarverslag Rijk 2018 verbeteringen doorgevoerd ten aanzien van informatie over de risicoregelingen. Per risicoregeling is een toelichting opgenomen op wat de impact is van de risico's en welke kans er is dat ze optreden.

¹ De naamgeving van dit rapport is later veranderd in Inzicht in publiek geld (deel 2).

De rapporteurs jaarverslag Financiën IX 2018 hebben in aanvulling hierop verzocht om het volgende: *“Wat de Kamer verder zou helpen in de controle hierop, is een overzicht van de meest recente evaluaties van de toegelichte risicoregelingen in het jaarverslag, omdat daarin doorgaans ook wordt ingegaan op hoe de risico’s worden beheerst. Kan de Minister voortaan in de bijlage over risicoregelingen een overzicht opnemen met verwijzingen naar de meest recente evaluaties per risicoregeling rijksbreed?”*

Bovenstaand verzoek heeft betrekking op de verantwoording over het jaar 2019 (mei 2020).

De commissie constateert dat in de begroting Financiën IX 2020 voor de evaluaties van de *reguliere* risicoregelingen wordt verwezen naar de periodieke beleidsdoorlichtingen, waarin deze op nut en noodzaak worden getoetst. Onduidelijk blijft wat u onder een “reguliere” risicoregeling schaarst en wat niet. Kunt u toelichten wat een “reguliere” risicoregeling is? Is er sprake van een dekkende evaluatieplanning van alle risicoregelingen? Zo nee, waar zitten de lacunes?

In het wetgevingsoverleg over het jaarverslag Financiën IX 2018 bent u tevens gevraagd naar de langetermijnaanpak voor de risicoregelingen. Daarvoor verwees u destijds naar de Miljoenennota 2020, waarin het volgende staat:

*“Het begrotingssaldo kan snel omslaan bij een economische verslechtering. Wel kent de begroting momenteel een behoorlijke marge ten opzichte van de Europese norm van een tekort van maximaal 3 procent. De Schokproef overheidsfinanciën uit de vorige Miljoenennota liet zien dat de schuld bij een crisis fors kan stijgen. Bovendien is de Nederlandse begroting relatief gevoelig voor de conjunctuur. Daarom is het verstandig om, zowel voor de schuld als het begrotingssaldo, voldoende afstand tot de Europese begrotingsregels te houden. Tot slot loopt de begroting naast de conjunctuur ook risico via de uitstaande risicoregelingen.”*² Het is de commissie niet duidelijk of u een langetermijnaanpak heeft om de omvang van de uitstaande risicoregelingen terug te brengen en wat deze aanpak alsdan behelst. Kunt u dit nader toelichten?

Hoogachtend,

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,

Anne Mulder

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,

A.H.M. Weeber

² [35300, nr. 1](#), p. 24